

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΣΤ'

Συνδρομή ἑτησίαι· Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1. τοῦ ἑκατοῦ ἑκατοῦ ἑτοῦ καὶ εἶναι ἑτησίαι. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως· Ὁδὸς Ἀρχιεπισκοπ.

4 Σεπτεμβρίου 1883

Η ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

Ἀιτήρημα.

Τῇ 1 Μαρτίου τοῦ 1814, περὶ τὴν τετάρτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν, οἱ κάτοικοι τοῦ Ὁπλεσιᾶ ἦσαν συνηγμένοι ἐν τῇ αὐλῇ ἐγκαταλειμμένης τινὸς ἐπαύλεως. Ὁ πραγματευτὴς τοῦ χωρίου εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν Φέρην· ἅμα δ' ὡς εἶδον αὐτὸν πάντες προσέδραμον νὰ μάθωσιν εἰδῆσίν τινα. Ἀπὸ τῆς χθὲς τὸ τηλεβόλον ἔβρεμε μακρόθεν· τὰ πρῶσι καὶ συντάγματα ἐχώρου ἐν σπουδῇ πρὸς τὸ Σουασόν· τί συνέβαιναν; Οἱ γέροντες χωρικοὶ, ὧν ἐφείσθη ἡ στρατολογία, συνωθοῦντο, τοὺς πόδας ἐν τῷ πληθῶ ἔχοντες, προέτεινον τὴν κεφαλὴν ὅπως κάλλιον ἀκροασθῶσι, δι' ἀπλήστου δὲ βλέμματος ἠρώτων τὸν πραγματευτὴν, ὅστις κατεσπιλωμένος ὑπὸ πηλοῦ καὶ τὸν πῆχυν του ὑπὸ τὸν βραχίονα κρατῶν ἀνεπαύετο ὀρθὸς εἰς ἀμαξίαν τι στηριζόμενος. Αἱ θύραι τῶν σταβλῶν ἦσαν ἀνοικταί· ὁ αιτοβολῶν κενὸς ἐπεδεικνυε σκυθρωπὴν τὴν μικρὰν του θύραν εἰς τὸν δύνοντα ἤλιον· καλαῦροπος ἀνεστραμμένος, ἱπποσκευαὶ ἄμορφοι ἔκειντο κατὰ γῆς· οὐδεμίαν ὄρνις οὔτε ἐν τῇ αὐλῇ οὐδὲ ἐν τῷ ὀριθῶνι. Τὰ πάντα ἐμαρτύρουν φυγὴν ἐκεῖθεν καὶ ἐρημίαν.

Γυνὴ τις, νέα εἰσέτι, ἐκάθητο ὀκλαδὸν ἐπὶ τῆς φλιᾶς τοῦ οἰκήματος, τὰς χεῖρας ὑπὸ τὴν ποδιὰν αὐτῆς ἔχουσα, ὡχρὰ καὶ ἀκίνητος ὡς λιθίνη ἔδρα. Ὑψηλὴ τριανταφυλλιά, ἀναρριχωμένη ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ οἴκου, ἔσειεν ὑπὲρ αὐτὴν τοὺς λεπτούς της κλώνας, ἀπογυμνωθέντας ὑπὸ τοῦ χειμῶνος.

— Ὁλ' οἱ δικοί σου ἔφυγαν, Γιαννούλα, εἶπε γέρον τις, διελθὼν παρ' αὐτῆ· καὶ ἡ γυναῖκίς μας σὲ ἄλλο θὰ φύγουν κι' αὐταίς· γιατί δὲν κάνεις καὶ σὺ ὅ,τι κάνουν ἡ ἄλλαις;

— Ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε νὰ χάσω πλεῖα· θὰ πεθάνω ἐδῶ, εἶπεν ἡ γυνὴ δι' ὑποκώφου φωνῆς. Ὁ ἄνδρας μου ἐφύτψε ἐμπρὸς ἔς αὐτὴν τὴν πόρτα τὴν τριανταφυλλιά, τὴν ἡμέρα πού μας ἐστεφάνωσεν ὁ παπᾶς· ἀπὸ τότε ρίζωσα καὶ ἐγὼ μαζί της καὶ δὲν θὰ τὸ κουνήσω ἀπὸ δῶ. Ἐδῶ θάρθη νὰ με ζητήσῃ, ἂν εἶνε θέλημα Θεοῦ.

Ὁ γέρον ὑπὸ συμπαιθείας καταληφθεὶς, ἡ-

θέλησε νὰ προσέειπῃ λέξεις τινὰς· ἀλλ' ἡ Γιαννούλα ἀνηγέρθη αἰφνιδίως καὶ σφίγγουσα τὸν βραχίονα αὐτοῦ ἰσχυρῶς, ἐψιθύρισεν:

— Ἀκουσε!

Ὁ πραγματευτὴς, ἐπιμόνως ἐρωτώμενος, ὕψου τῇ στιγμή ἐκεῖνη τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

— Ναι, παιδιὰ, ἔχομε καινούργιαις εἰδήσεις. Ἐμπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς πὼς ἐγλυτώσαμε. Οἱ ἀναθεματισμένοι πού ἐτόλμησαν νὰ πατήσουν τὸ χῶμά μας δὲν θὰ ξαναἰδοῦν πλεῖα τὸν τόπον τους.

— Δὲν ἔμπορεῖ νὰ σκοτωθοῦν ὅλοι, εἶπεν εἰς. Εἶνε πολλοί.

— Τί εἶν' αὐτὰ πού μοῦ ψάλλεις; Οἱ δικοί μας θὰ κτυπήσουν πρῶτα τὸν ἕνα καὶ ἔπειτα τὸν ἄλλον· αὐτὸ εἶνε σχέδιο τοῦ Τονδοῦ· ὁ Τονδοῦς ἰσχυρῶς ἐπάνω τους ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, ἐν ᾧ ὁ Μορτιὲ τοὺς κτυπᾷ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Οἱ Πρῶσοι ἔχασαν τὸ θάρρος των καὶ πηγαίνουν πίσω· πίσω πρὸς τὸ ποτάμι Αἰν· θὰ πιοῦν ὅλοι τὸ τελευταῖο των νερό. Οἱ σωματοφύλακες καὶ οἱ Κοζάκοι θὰ τὴν πάθουν κατόπι· θάρθη κι' αὐτῶν ἡ ἀράδα, μὴ σὰς μέλη.

— Τὰ γεφύρια τᾶκοψαν;

— Μονάχα εἰς τὸ Σουασόν μένου ἀκόμα γεφύρια· μὰ αὐτὰ δὲν φοβοῦνται, τὰ φυλάγουν τὰ κανόνια, καὶ τί κανόνια! Πιάσθησαν εἰς τὸ δόκανο οἱ φίλοι· σὲ ἄλλο τελειοῦν τὰ βᾶσανά μας.

— Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ εἰς τοῦ Θεοῦ τ' αὐτί, πραγματευτὴ, γιατί ἡ δυστυχία μας εἶνε πολὺ μεγάλη.

— Δὲν πιστεύεις πὼς ἐγλυτώσαμε, ἀφ' οὗ οἱ Πρῶσοι τρέχουν κίχρη εἰς ὅλους τοὺς δρόμους καὶ οἱ Οὐσσάροι τοῦ Τονδοῦ τοὺς πιάνου ἀπὸ ἑκάτ' ἑκάτ' ὅσων ζῶα; Δὲν τοὺς βλέπεις πὼς γυρνοῦν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ καθ' ἡμέρα, μακρὰ ἀπὸ τὰ συντάγματά των;

— Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια.

— Λοιπὸν αὐτὸ θὰ πῆ πὼς θὰ φύγουν· ἡ νίκη εἶνε δική μας. Ἀλλὰ πρέπει νὰ βοηθήσῃτε τοὺς στρατιώτας μας· κάτι ἀποσπάσματα, κάτι μοναχικὰ στρατεύματα, ξεκάνετε τα, εἶνε δική σας δουλειά. Ἀκουστε· νὰ ἡδιαταγῇ. Ἄς διαβάσωμε πρῶτα τὸ δελτὸ τοῦ στρατάρχου Μορτιέ.

Ὁ πραγματευτής ἀνέγνω ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς·

«Κάτοικοι τῶν ἀγρῶν, σηκωθῆτε κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν. Ἀρπάξατε τὰ ὄπλα, τὰ ὅποια ἐγκατέλειψεν ὁ ἐχθρὸς ἀποκαμωμένος· ὑπερασπίσθητε τὰς οἰκίας σας, κόψατε τὰς γεφύρας, ἀγωνισθῆτε μὲζὶ μας διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος».

— Δὲν εἶνε αὐτὸ μονάχα, εἶπεν ὁ πραγματευτής· ὁ αὐτοκράτωρ σὰς προστάζει (νὰ τὸ τυπωμένο χαρτί) νὰ σημάνετε ταῖς καμπάναις διὰ σύνθημα, νὰ σκαλιζέτε τὰ δάση, νὰ κτυπήσετε τὰς ὀπισθοφυλακὰς τῶν συνταγμάτων, νὰ πολεμήσετε ἄν ἀληθινοὶ Γάλλοι ἐναντίον τῶν ξένων. Διὰ κάθε χωρὶκὸ πού ἐτουφεκίσθη θὰ σκοτώσῃ ἓνα Πρῶσο.

Οἱ ἀκροαταὶ ἐθεώρουν ἀλλήλους, ἀναποφασιστοὶ, δισταζόντες. Ὁ πραγματευτής ἐφώναξε·

— Κουφοὶ λοιπὸν εἶσθε; Ἐχετε περὶ ἴλιγγ καρδιά ἀπὸ τοὺς ἄλλους; Παντοῦ πολεμοῦν· οἱ γεωργοὶ μας ἔχουν πιάσει τὰ δάση τοῦ Δόλ, οἱ Βρενελλιῶται φυλάγουν τὸ δάσος των. Σεῖς φοβάσθε;

— Ὅχι, δὲν φοβοῦμεθα, ἀπήντησε τραχέως χειρῶνάς τις, τυλῶδεις ἔχων τὰς χεῖρας· μὰ πρέπει νὰ χωρῶμε ἓνα ἀρχηγό.

— Εἰς τὸ καρτέρι ἢ δουλειὰ γίνεται καὶ χωρὶς ἀρχηγό· ὁ περὶ παλληκαρῆς πάγει ἐμπρὸς καὶ οἱ ἄλλοι πᾶνε κατόπι του.

— Θαρρεῖς πῶς ἔχομε καὶ ὄπλα; Δέκα τουφέκια καὶ μπαρουτὶ βρεγμένο γιὰ εἴκοσι τρεῖς πού εἴμασθε.

— Καὶ δὲν ἔχετε δρεπάνια, ἀξίνια, τσεκούρια μὲ γερά μανίκια; Ἐντροπή σας! Εἶνε ἀνάγκη μιὰ γυναῖκα νὰ σὰς μάθῃ πῶς οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ ἐκδικηθοῦνε;

Ταῦτα εἶχεν εἶπει ἡ Γιαννούλα. Ὁρῶν, μεταθεβλημένη, τοὺς βραχίονας σταυροειδῶς τεταμένους ἔχουσα, ἴστατο ὀρθὴ παρὰ τὸν πραγματευτήν. Οἱ χωρικοὶ ἐροῖγῃσαν ἐκ τῆς πνοῆς τῶν φλογερῶν τῆς λόγων.

— Ἐγὼ δὲν λέγω πῶς δὲν πάγω νὰ κτυπήσω τοὺς ἐχθροὺς, ἐπιθύρῃσεν εἰς.

— Οὐτ' ἐγὼ, εἶπεν ἄλλος. Καὶ τὸ κάτω κάτω ἂν δὲν ἔχω τουφέκι ἐγὼ ἔχουν αὐτοί. Ὅποιον ἀπαντήσω πρῶτα τοῦ παίρνω τὸ τουφέκι του.

— Οἱ Οὐλτσιῶται χθὲς ἀκόμα ἔκλεισαν μέσα ἔς ἓνα ἀχούρι, δεκαπέντε ἐχθροὺς.

— Καὶ ὁ μικρὸς Φρομόν, ἀπὸ τὸ Λενοῶ, ἐσκότωσε ἓνα ἀξιωματικὸ, πίσω ἀπὸ τὴν φραγὴν του.

— Δὲν εἴμεθα περὶ δειλοὶ ἀπ' αὐτοὺς, ἡμεῖς. Παρώτρουν, ἐξήπτον ἀλλήλους· αἱ φωναὶ καθίσταντο τραχύτεραι. Τινὲς ἐν τούτοις ἔσειον τὴν κεφαλὴν περιφρόντιδες. Ἡ γυνὴ ὤρ-

μησε πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους, ἐν μέσῳ τοῦ ὀμίλου.

— Φοβάσθε σεῖς, αἰ; Δὲν σὰς κάμνει λοιπὸν καμμιά ἐντύπωσις ἢ ἐντροπή νὰ βλέπετε τὸν ξένο μέσα ἔς τὰ ὀπήτια σας, ν' ἀρπάξῃ τὰ πράγματά σας; Τί; τὴν γῆ μας, τὸ χῶμά μας, πού βγάζει τὸ σιτάρι τῆς Γαλλίας, τὸ πατοῦν τὰ ὑποδήματα τῶν ξένων, καὶ ἡ λύσσα δὲν φλογίζει τὸ αἷμά σας; Ἄ! Γιάννη μου, καλὰ ἔκαμες κ' ἐσκοτώθηκα εἰς τὴν Λειψίαν, ὅταν ἐνικούσαμε, ἀφ' οὗ δὲν βρισκονται πλεῖα ἄνθρωποι μὲ καρδιά εἰς τὸν τόπον μας...

— Μὲ τὰ σωστά σου τὸ λὲς αὐτὸ, Γιαννούλα; Περιμένε λιγάκι. Αἰ, σεῖς, παιδιὰ τοῦ Πλεσσιέ: δρόμο! Μιὰ φορὰ εἶνε γραφτό μας ν' ἀποθάνωμε. Πᾶμε!

Ὁ τὰς λέξεις ταύτας ἐκφωνήσας ἐκράδανε δίκελλαν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του περιστρέψας αὐτήν. Ἦτο ὑψηλός· ἡ ἀκτένιστος κόμη του ἐπέφρισεν ὡς χαίτη ὀργίλη ἐνεργητικότητος ἐξήστραπτεν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Πάντες οἱ χωρικοὶ ἠλεκτρισθέντες ὕψωσαν ἀπειλητικὸν τὸν γρόνθον αὐτῶν.

— Ἐμπρός! εἴμεθα ἔτοιμοι. Οἱ Πλεσσιῶται δὲν εἶνε παῖξε γέλασε. Στρατιῶται τοῦ Βλῦ-χερ, καλὰ ξεμπερδέματα!

Β'

Ἡ νύξ ἀπὸ πολλοῦ εἶχεν ἐκτείνει τὴν σκιάν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σιγηλοῦ χωρίου· πένθιμος νύξ τοῦ Μαρτίου βαρεῖα καὶ βροχερά. Ὁ ἐκ τῆς τήξεως τῶν χιόνων ἀτμός ὑψοῦτο ἡρέμα ὡς ὀμίχλη πυκνή· αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς ἔσταζον θλιβερῶς ἠχοῦσαι. Γαλαὶ ἐγκαταλειφθεῖσαι ἐμιαούλιζον ἐπὶ τῶν φεγγιτῶν. Ἡ χήρα ἦτο μόνη, συνεσταλμένη ἐπὶ ταπεινῆς ἔδρας, πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως πυρᾶς· διελογίζετο. Ἡ Γιαννούλα εἶχε βοηθήσει τὰς γειτονίσσας αὐτῆς πάσας νὰ φορτώσωσι τὰ σκεύη των ἐπὶ τῶν ἀμαξίων, νὰ ζευξῶσι τὰς φοράδας, νὰ κάμψωσι τὴν γωνίαν τοῦ βάλτου. Οὐδεὶς πλέον ἐν τῷ οἰκήματι. Οἱ ἄνδρες ἀπῆλθον ὀπλισμένοι διὰ παντοειδῶν ὄπλων, ἀποφασιστικῶ βήματι. Ἡθέλησε νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ κρατοῦσα δίκρανον. Ἄλλ' ἀπέπεμψαν αὐτὴν φιλοφρόνως, μὴ δεχόμενοι γυναῖκας μεταξύ των, περιέτρεχον δὲ ἐρευνῶντες τὴν πεδιάδα, πρὸς ὃ μέρος ἐμελλε νὰ διέλθῃ ἡ ἐχθρὴ ὀπισθοφυλακή. Ἐπρεπε δὲ μόνον, ἂν ὑποτόρος τις κίνησις ἐφαίνετο περὶ τὸ χωρίον, νὰ τὸ γνωστοποιήσῃ εἰς αὐτοὺς πρὸ τῆς αὐγῆς, εἰς τὸ δάσος.

Ἐν τῇ φουερᾷ ἐκείνῃ μονῶσει ἡ χήρα ἐμεινεν ἡρεμὸς καὶ σοβαρά. Ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος οὔτε διὰ τὰ ὄμματα οὔτε διὰ τὰ ὄτια αὐτῆς ὑφίστατο ἀνεμινθήσκετο. Ὁ Γιάννης τὴν εἶχεν ἀγαπήσει· καὶ οἱ δύο ὑπῆρξαν εὐδαίμονες ἐκεῖ ἐν μέσῳ τῆς γράϊας μητρὸς καὶ τῶν νεα-

ρῶν ἀδελφῶν. Ἀλλὰ μόλις ἔδρεπον τὰ πρῶτα ἄνθη τῆς τριανταφυλλιάς τοῦ γάμου των, ἐκρότησε τὸ τύμπανον τῆς μεγάλης στρατολογίας. Τὸν σάκκον ἐπ' ὤμων καὶ βῆμα ταχύ! Ἐφιλῆθησαν ἐσχάτην φοράν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κήπου, ἐνώπιον τῆς μεγάλης φηγῶ. Ὁ Γιάννης ἐγέλα, ἀπομάσσωσεν ἐν τούτοις κρύφα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγε :

— Τί κουτὴ πού εἶσαι, καύμενη! Μὴ φοβᾶσαι διόλου. Ἐγὼ εἶμαι τυχερὸς 'σὲ ὅλα. Σῶπα· δὲν θέλω νὰ κλαῖς. Νὰ μὲ φέρνης 'ς τὸ νοῦ σου πρῶτ' καὶ βράδ' αὐτὸ μὲ φθάνει· χαμογέλασέ μου, δά, λιγάκι, μαργιόλα! Σ' ἀγαπῶ, ἔλα πλειά! Πέ; μου πῶς δὲν λυπάσαι. Κύττα μένα· σταλιά δὲν μὲ μέλει. Ἐλα, ἕνα φιλι ἀκόμα.

Ναί, ἀκόμη ἔν. Τῷ ἔστειλε καὶ ἄλλα ἀκόμη, ἐν ᾧ ἐκεῖνος ἀπήρχετο βαδίζων παρὰ τὴν ἀκανθίνην αἰμασσιάν, στρέφων ὀπίσω, εἶτα ἰστάμενος ἀναποφάσιτος. Φθὰς εἰς τὸ ἄκρον τῶν ἀγρῶν, εἶχε τραπῆ πρὸς ἀριστερὰν ὅπως εἰσδύσῃ εἰς κοιλόν τινα δρόμον. Ἡ Γιαννούλα δὲν τὸν ἔβλεπε πλέον· ἔδραμεν ὀλίγον ὅπως προφθάσῃ κὰν ἀπαξ ἔτι νὰ τὸν ἴδῃ, ἀλλ' ὁ Γιάννης εἶχε γείνει ἄφαντος ὀπισθεν ἐπικλινούσ ἀγροῦ. Τὸν ἐκάλεσεν ἐπανειλημμένως. Ἀναμφιβόλως ἦτο πολὺ μακρὰν καὶ δὲν τὴν ἤκουσε. Ἀνέβη ἐπὶ ὀγκώδους πέτρας, ὑπανητήθη διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς εἰς τοὺς χαμηλοὺς κλάδους δρυὸς ὅπως ἴδῃ καλλίτερον. Τίποτε. Τότε παρετήρησεν ὑψηλότερα, πρὸς τὸν ὀρίζοντα· ἀνελογίσθη ὅτι ὁ Γιάννης ἔμελλε νὰ παρέλθῃ τὴν κυανὴν γραμμὴν καὶ νὰ μὴν ἐπανέλθῃ, ὡς συνήθως, περὶ τὴν ἐσπέραν. . . Τὰ δάκρυα τὴν ἀπέπνιξαν τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ κατέπεσεν, ἄνευ θάρρους ἐπὶ τῶν ξηρῶν φύλλων. Ἐπανῆλθε τὴν ἐπαύριον καὶ τὰς ἐπομένους ἡμέρας, ἀναγνωρίζουσα τὰς μικροτέρας βάρτους ἄς προσέψαυσεν ὁ Γιάννης παρελθὼν ὁ γλυκὺς ψίθυρος τῶν τελευταίων του λέξεων ἦτο εἰσέτι ἐν τῷ ἀέρι, περὶ τὴν φηγόν : «Σ' ἀγαπῶ. . . ἕνα φιλι ἀκόμα. . .»

Καὶ ἐκάστην ἐσπέραν ἡ Γιαννούλα ὑπελόγιζε ὀλιβερωῶς κατακλινομένη : Νὰ, δεκαπέντε μέραις, νὰ ἕνας μῆνας πού ἔφυγε. Πόσον τὰ ἐνεθυμεῖτο ὅλα ἐκεῖνα! Ἀνεπόλει εὐκρινέστατα τὴν σκηνὴν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ : τὸ δέμα τῶν ἐνδυμάτων τοῦ Γιάννη κινούμενον εἰς τὸ ἄκρον τῆς ράβδου του· τὸ ἀδρακτειδῶς πρὸς τὴν δύσιν ἐκτεινόμενον νεφύδιον, ὀπισθεν τῶν τριῶν μικρῶν πετελεῶν τὴν εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ πρανοῦς μυρμηκίαν, τὰ ξηρὰ χόρτα. . . Ἀνεμιμήσατο τῶν ἐλαχίστων πραγμάτων· καὶ ὁ στρατιώτης ἐπεσκέπτετο αὐτὴν καθ' ἐκάστην ἐσπέραν, ἐν ὄνειρῳ.

Ὁ χρόνος προσέθη ἀφείς τὴν Γιαννούλαν ἐν τῇ λύτῃ αὐτῆς καὶ οὐδὲν ἀντάλλαγμα κομίσας αὐτῇ. Βραδύτερον θρυλλήματα μεγάλων ἡτῶν καὶ σφαγῶν τῶν Γάλλων διεσπάρησαν ἀο-

ρίστως ἀνὰ τὴν χώραν. Οἱ λαοὶ συνησπισμένοι ἐπήρχοντο, καθὰ ἐλέγετο, ἔνοπλοι κατὰ τῶν γαλλικῶν συνόρων. Ἡ καρδιά τῆς γυναίκος συνεσφίχθη ὑπὸ τῆς θλίψεως. Ἄλλ' ὄχι· δὲν ἦτο δυνατόν· ὁ καλογιάννος ἐξηκολούθει τὸ κελεύσματ' ἐπὶ τῆς στέγης τῆς· ἦτο καλὸς οἰωνός. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ δυστύχημα εἰς τὸν Γιάννην, ὁ ὁποῖος ποτὲ εἰς κανένα δὲν ἔκαμε κακόν; Αἱ εἰδήσεις ἐκυκλοφόρησαν κατὰ μικρὸν ἀκριβέστεραι καὶ ἀπαισιώτεραι. Οἱ Γάλλοι στρατιῶται διασκορπισθέντες ὀπισθοχώρησαν ἐν ἀταξίᾳ μέχρι Καμπανίας. Ἡ Γιαννούλα δὲν ἐκοιμάτο πλέον· ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ὅτε ὁ ἥλιος εἶχε διασκεδάσει τὸν ἐφιαλτὴν αὐτῆς ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν : Εἶνε ἀδύνατον· καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλοῦσα ἐπὶ τῆς ἐξ ἀκανθῶν αἰμασσιᾶς ἤλπιζεν ἔτι. Ἐνίοτε ἠγωνίζετο νὰ εἴπῃ, δυνατὰ, διὰ στερεᾶς φωνῆς, ὅπως πείσῃ ἑαυτήν :

— Ἐχω ἕνα προαίσθημα πῶς θὰ ἔλθῃ ἀπόψε.

Ἀλλὰ συχνάκις λυγμὸς τις ἡμιτελῆ ἀπέκοπτε τὴν φράσιν· καὶ ἡ νεαρὰ σύζυγος, περιεμένης, ἐκλείει τὰ ὄμματα ὅπως ἀποφύγῃ τρομερὰν τινα ὀπτασίαν. Ὁ πραγματευτὴς, ὅστις ἦτο ἐξαδελφός τῆς, ὠκτεῖρε τὴν θλίψιν αὐτῆς.

— Περνοῦν ἀπ' ἐδῶ καὶ στρατιῶται πού πᾶνε νὰ δυναμώσουν τὸ σῶμα τοῦ Μακρόν. Θὰ ῥωτήσω τοὺς ὑπαξιωματικούς καὶ τοὺς παλαιούς στρατιώτας.

Ἠρώτησε δὲ πράγματι τοσοῦτους, ὥστ' ἐπὶ τέλους λοχίας τις, ἐκ Μαρεῖλ καταγόμενος, τῷ εἶπε :

— Ὁ Γιάννης ἀπὸ τὸ Ὀπλεσιε; Πέθανε. Τὸν εἶδα πού ἐσκοτώθηκε εἰς τὴν Λειψίαν, ὅταν οἱ Σάξωνες μᾶς ἐκτύπησαν ἀπὸ πίσω. Οὔτε τὸ δακτυλάκι του δὲν ἐκοῦνησε. Ἐτσι· πεθαίνει κανεὶς ὅταν τὸν σκοτόνουν μὲ προδοσίαν.

Ἡ Γιαννούλα εἶχε γενναίαν καρδίαν. Ἐμαθε τὸ πρᾶγμα πρῶταν τινα, ὅλως ἀπροπαράσκευος, καὶ ἐν τούτοις ἐπέζησε. Ἡ μήτηρ τῆς εἶχεν ἀνάγκην αὐτῆς, ἄχρις οὐ ὑπανδρεύσῃ τὴν νεωτέραν τῆς ἀδελφὴν. Ἡ νεαρὰ χήρα λοιπὸν ἐτήρησε δι' ἑαυτὴν μόνην τὴν ἀπελπισίαν αὐτῆς, καὶ ἐδόθη μανιώδης ἐπὶ τὴν ἐργασίαν. Τὴν ἀπελπισίαν αὐτῆς; Οὐχί. Μεθ' ὅλας τὰς διαβεβαιώσεις περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Γιάννη αὕτη ἀμφέβαλλεν εἰσέτι. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐστῆμένος σταυρὸς ἐν τῷ νεκροταφείῳ, ἀποφασίζει κανεὶς νὰ πισεύσῃ ὅτι ἔχασεν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ; Ἴσως ἦτο τετραυματιομένος μόνον. . . Τότε καθεὶ χρόνον ἔβλεπον νὰ ἐπιστρέφουν εἰς τὸν τόπον ἐξηφανισμένοι ἐπὶ πολὺ ἢ αἰχμάλωτοι στρατιῶται. Αὐτὸς, ὁ τὸσον ὠραῖος, ὁ τὸσον δυνατὸς θὰ ἰατρύετο βέβαια ἐκεῖ κάτω· ὅλοι θὰ τὸν περιεποιούνητο μὲ προθυμίαν, διότι μόνον καὶ ἂν τὸν ἔβλεπε κανεὶς τὸν ἡγάπα, τὸν ἀξιαγάπητον Γιάννην. Καὶ θὰ ἤρχετο ἀπὸ τὸν κοιλὸν ἐκεῖ-

νον δρόμον, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἀνεχώρησεν, ὡχρὸς ἀκόμη ἀλλὰ πλήρεις χαρᾶς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θὰ ἐφώναζεν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς αἰμασσιᾶς·

— Γιαννούλα, ἐγὼ εἶμαι . . . Σ' ἀγαπῶ.

Φεῦ! τὰ ἀνελογίζετο ταῦτα· ἀλλ' ὁ καλογιάννος δὲν ἐκελάδει πλέον· οἱ κλώνες τῆς τριανταφυλλιάς τοῦ γάμου ἐξηραίνοντο· ὁ γηραιὸς φρουρὸς κῶνα ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς φορβάδος. Ὅποσα θανάτου σημεῖα! Ὁ πραγματευτῆς τῆ ἐπανελάβανεν ὁσάκις αὕτη τῷ ὠμίλει περὶ τοῦ στρατιώτου:

— Ὁ λοχίας τὸν εἶδε πού' σκοτώθηκε. Οὐτέ τὸ δακτυλάκι του δὲν ἐκούνησε . . .

Περίεβαλε τέλος διὰ μέλανος διαφανοῦς τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ἔκαμε μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ φονευθέντος Γιάννη, καὶ ἤρξατο ζῶσα νέαν ζωὴν ἐν τῷ βάλει ἐαυτῆς.

Ἡ εἰσβολὴ ἦτις ἤδη ἐπλήρου ἐρειπίων τὸν τόπον ἐνσπεύρουσα φοικῆν, μυριάς συγκεχυμένας ἰδέας ἐνέβαλεν εἰς τὸ ἐσκοτισμένον αὐτῆς πνεῦμα. Ἡ ἀνάμνησις τῆς συντριβείσης εὐδαιμονίας τῆς, ἡ εἰκὼν τοῦ προσφιλοῦς τῆς ὑπὸ σφαιρῶν διατρυπηθέντος, ἐνέπνεεν αὐτῇ ἄγριον μίσος. Ἄνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐβλεπε τοὺς ξένους ἐκείνους θανατοῦντας τὸν σύζυγόν τῆς, καὶ καθιστῶντας αὐτὴν, διὰ τοῦ αὐτοῦ πυροβολήματος, σῶμα ἀνευ ψυχῆς. Ἰδέαι ἐκδικήσεως ἐπλήρου τὸν ἐγκεφάλόν τῆς. Ἡ ἐπιδρομὴ αὕτη τῶν ξένων ὀρδῶν διὰ μέσου πυρκαϊῶν καὶ αἱμάτων προὔξενε αὐτῇ μεγάλη ῥίγη. Ὅλος ἐκεῖνος ὁ συρφετὸς εἶχε διέλθει διὰ τοῦ πτώματος τοῦ Γιάννη ὅπως ἔλθῃ ἐκεῖ! Ὡ! οὐχί, δὲν ἤθελε τώρα ὁ τόπος τοῦ ἀνδρός τῆς νὰ μιανθῇ ὑπὸ τῶν φονέων του. Οὐχί, ὦ, οὐχί! Ἡ χήρα δὲν ἐμερίμνα πλέον περὶ ἐαυτῆς, ἡ ζωὴ αὐτῆς ἦτο τίποτε πλέον· ἀλλ' ἀνεκύκλου κατὰ διάνοιαν νὰ ἐκδικήσῃ τὸν δυστυχῆ ἐπίλεκτον, νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν γωνίαν τῆς γῆς ὅπου τὴν ἠγάπησε. Ἐκεῖ ὑπῆρξεν ἡ σκηνὴ τοῦ βραχέος δράματος τῆς καρδίας αὐτῆς, ἀποτελουμένου ἐξ ἑνὸς ἔαρος εὐδαιμονίας καὶ ἑνὸς χειμῶνος δακρύων. Ἡ ἀπελπισία οὔτε κατέβαλεν οὔτε καθυπέταξεν αὐτὴν· ἐν τῇ διὰ παντὸς βραγισθείσῃ καρδίᾳ αὐτῆς ἀπαισία τις λάμψις ἔλαμπε.

Γ'

Οἱ γείτονές τῆς δὲν συνήνεσαν νὰ συμπολεμήσῃ μετ' αὐτῶν. Δὲν ἠγνόει ἐν τούτοις ὅτι ὁ βραχίων αὐτῆς ἦτο ἐφάμιλλος ἀνδρικοῦ βραχίονος. Ἀλλὰ τέλος πάντων ἐσκόπει νὰ μεταβῇ εἰς προὔπαντῆσιν αὐτῶν, τὴν πρῶταν τῆς ἐπαύριον, εἰς τὸ δάσος ὅπου ἦτο τὸ σημεῖον τῆς συναντήσεως. Ἄν εἶχον συλλάβει αἰχμαλώτους, ὅπως ὠρμισθῆσαν, θὰ τοὺς παρετήρει ἐκ τοῦ σύγγυς. Θὰ ἦσαν ἄνθρωποι τῆς Δειψίας! Τὸ δίκρανόν τῆς ἦτο ἐκεῖ ἑτοιμον, εἰς τὴν γωνίαν.

Θὰ τὸ ἐλάβανε μαζί τῆς διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ δάσος, διότι ὁ Γιάννης τῆς, εἰς τὴν θέσιν τῆς, θὰ τὸ ἐλάβανε μαζί του. Ὁ Γιάννης τῆς! Τὸν ἔθαψαν τούλάχιστον; Ἀμα τελειώσῃ ὁ πόλεμος θὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ κάτω. Θὰ συμπαράλθῃ μεθ' ἐαυτῆς τὸν λοχίαν ἀπὸ τοῦ Μαρτίλ. Εἶνε δυνατὸν νὰ τὸ κατορθώσῃ τοῦτο, ἀμα πωλήσῃ ὅ,τι ἔχει. Αὐτὸς ὁ γέρον μάρτυς θὰ τῇ δεῖξῃ εἰς ποῖαν θέσιν ἔπεσεν ὁ ἄνδρας τῆς. Θὰ εἰμφορέσῃ νὰ συρθῇ μετὰ γόνατά τῆς ἐπὶ τὸν χῶματός ἐκείνου, νὰ τὸν φωνάξῃ, νὰ τὸν φέρῃ ὅσον τὸ δυνατὸν πλησιέστερα εἰς τὴν καρδίαν τῆς καὶ εἰς τὴν σκέψιν τῆς. Θὰ λάβῃ ἀπ' ἐκεῖ ἐν ἄνθος, τὸ ὅποιον θὰ θέσῃ πλησίον αὐτῆς εἰς τὴν νυμφικὴν τῆς κλίνην. . . Ὁ νεκρὸς θὰ εὐχαριστηθῇ, καὶ ἴσως τότε ἐμφανισθῇ καὶ τῆς εἰπῇ:

— Ἐλα νὰ μ' ἀνταμώσῃς· φθάνουν πλεῖα τὰ βάσανά σου.

Παρήρχοντο τῆς νυκτὸς αἱ ὄραι· αὕτη ἐξηκολούθει παραμένουσα ἐκεῖ, ἐνώπιον τῆς ψυχρᾶς τέφρας, αἰμωδιασμένη ἐκ τῆς πυρετώδους ἀγρυπνίας τῆς. Κρότος βημάτων ἠκούσθη ἐν τῇ αὐλῇ· πολλοὶ ἄνδρες ἐβαδίζον βαρέως παρὰ τοὺς τοίχους, ταπεινῇ φωνῇ διαλεγόμενοι. Ἡ σκοτία ἦτο τοσοῦτω βαθεῖα, ὥστε εἰς αὐτῶν προσέκρουσε πρὸς τὸν τροχὸν τοῦ ἀμαξίου χυλῶδινον ὄπλον ἔκλαγγεν ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ξύλου.

Ἡ Γιαννούλα ἠνώρθωσε ζωηρῶς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς.

— Τί; οἱ ἄνθρωποι μας γύρισαν κι' ὅλα; Αὐτοὶ πού' ἔπρεπε νὰ φυλάξουν ἕως τὸ πρῶν τοὺς δύο δρόμους!

Ἐκυψε καὶ προσέμεινε· δὲν εἶδε τίποτε· ὁ ὑπόκωφος κρότος εἶχε παύσει.

— Ὅχι! θὰ πέρασαν μόνον ἀπὸ τὸ χωριό, γιὰ ν' ἀλλάξουν θέσι. Καλὴ ἐπιτυχία, ἀδέλφια!

Ἡ νεορὰ γυνὴ κατέπεσεν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου καὶ ἐπανεθετίσθη εἰς τοὺς μαύρους αὐτῆς διαλογισμούς. Μετὰ τινὰς στιγμὰς τριγμὸς ξύλου θραυομένου ἠκούσθη πρὸ τοῦ σταβλοῦ. Ἐδραμεν εἰς τὸ παράθυρον, ἐσπώγγισεν ὑαλὸν τινα, καὶ ἰδοὺ τί παρετήρησε: Στρατιῶται, παράδοξον φοροῦντες στολὴν ἀνήπτου πυρᾶν ἐν τῷ σιτοβολῶνι. Ἀναλάμψεις ἀσθενεῖς καὶ ταχεῖαι ἐφώτιζον ἀμυδρῶς τὰ πρόσωπα αὐτῶν. Τινὲς μὲν ὑψοῦντες τὸ γόνυ συνεθραυον ξηροὺς κλάδους, ἄλλοι δὲ συνεσώρευον αὐτοὺς ἐπὶ τῆς ἐστίας· εἶτα δὲ πρηνεῖς κατακεκλιμένοι ἐφύσαν· ἄλλοι πάλιν, ὀρθοί, σείοντες τοὺς διαθρόχους μανδύας των, ἔτεινον ἐρυθρὰς χεῖρας ὑπὲρ τὸν πυκνὸν καπνόν. Τῆδε κἀκεῖσθ ἐν τῇ αὐλῇ, φρουροὶ ἀκίνητοι ἐκ τῶν ὀπισθεν φωτιζόμενοι, ἐσκιαγραφοῦντο πελώριοι. Γραμμὴ τις φωταυγῆς διεγράφετο ἐν τῇ σκοτεινῇ τοῦ σιτοβολῶνος γωνίᾳ: ἦσαν τὰ πυροβόλα εἰς πυραμίδας ἐστημένα. Ἡ χήρα παρετήρησεν ἐπὶ μακρὸν τὴν παράδοξον ταύτην εἰ-

κόνα, συντεθλιμμένη μὲν ἔχουσα τὴν καρδίαν, περιόρτυον δὲ ὑπὸ ἰδρωτός τὸ μέτωπον. Κίνησις τις συνέβη ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις· περίπολος τις ἐξῆλθεν, ἐπλησίασεν εἰς παρακειμένην οἰκίαν· κτύποι ἀκτηρίδος ἠκούσθησαν εἰς τὴν θύραν. Ἐκείνη περιδεὴς ἠκροᾶτο. . . . Στρατιωτῆς τις διὰ φωνῆς λαρυγγώδους ὠμίλησεν, εἰπὼν ἀγνώστους λέξεις.

Ἐπὶ ἀνεκφράστου ἀγωνίας καταληφθεῖσα ἡ Γιαννούλα, ἐψιθύρισε:

— Ὁ ἐχθρός! Οἱ ξένοι!

Ἡ περίπολος ἐπληττεν ἀλληλοδιαδόχως τὰς θύρας, συνέτριβεν αὐτάς, εἰσήρχετο εἰς ἕκαστον οἰκημα καὶ ἐξηκολούθει ἐταστικῶς ἐν αὐτῷ περιφερομένη. Ἡ περιπολία αὕτη ἐγίνετο ὅπως βεβαιωθῶσιν ὅτι τὸ χωρίον ἦτο ἄνευ κατοίκων. «Θὰ ἔλθουν», ἀνελογίσθη ἡ χήρα. Ἐμελλε νὰ εὑρεθῆ κατάμονος, εἰς τὴν διάκρισιν αὐτῶν. Βδελυραὶ τινες βιαιοπραγίαι τῶν στρατιωτῶν τούτων, ἄς διηγούντο οἱ χωρικοὶ κατὰ τὰς νυκτίας ἀγρυπνίας, ἤλθον ἀμέσως εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς· τὸ ἐρύθημα τῆς αἰδοῦς ζωηρῶς ἐβαψε τὰς παρειὰς αὐτῆς.

— ὦχ, Γιάννη μου, ἐψιθύρισε, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴν παραιτήσω τὸ σπῆτι τῆς ἀγάπης μας κινδυνεύω νὰ ἐντροπιασθῶ· συγχώρησέ με.

Προσῆγγιζον. Τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου ἀπέδωκε μικρὰν τινα ἀταραξίαν εἰς τὴν τάλαιναν. Παρεμέρισεν ἐν τάχει τὴν καθέκλαν, ἐκάλυψε τοὺς δαυλοὺς τῆς ἐστίας, καὶ κατελθοῦσα ἡσύχοις βήμασιν εἰς τὸ ὀπισθαύλιον κατέπεσε σχεδὸν νεκρὰ εἰς τοὺς πόδας τραπέζης τινός. Ἀμέσως σχεδὸν οἱ Σιλεσιανοὶ εἰσέδυσαν εἰς τὸ οἶκημα, ἐκάλεσαν, ἠρεύνησαν τὰς γωνίας διὰ τῆς λόγχης, ἔψαυσαν τὴν κλίνην ἣτις ἔμενεν ἐστρωμένη ἔτι. Εἰς ἐξ αὐτῶν περὶ αὐτῆς βεβαίως θὰ ἐξεστόμιζε βωμολόχον τινὰ ἀστείότητα, διότι οἱ ἄλλοι μόλις ἀκούσαντες τὸ λεχθὲν ἐξεραγγήσαν εἰς ἠχηρὸν γέλωτα. Μεθ' οὗ ἐξῆλθον φορτωθέντες τὴν στρωμνὴν καὶ τὸ ἐφάπλωμα, ἀφέντες ἀνοικτὴν τὴν θύραν. Ὅτε οἱ ἀνθρωποὶ οὗτοι ἐξηφανίσθησαν, ἡ Γιαννούλα ἀπεμακρύνθη τῆς κρύπτῃς αὐτῆς, ἐπανῆλθεν ἄχρι τῆς εἰσόδου τοῦ κοιτῶνός της, κεκρυμμένη δ' ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἐθεώρησε τὸν ἐχθρόν. Ἰσως κάποιος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κακούργους τῆς ἐσκότῃσε τὸν ἄνδρα της. Οἱ κατηραμένοι! Ἐβεβήλωσαν τὴν κλίνην της, ἐμόλυναν τὴν οἰκίαν της. . . . Καὶ ἤλθαν ἕως ἐκεῖ, εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ δυστυχοῦς φονευθέντος, οἱ λησταί! Κανεὶς λοιπὸν δὲν θὰ τὴν βοήθησῃ νὰ ἐκδικηθῆ; Ἄχ! ἄς ἐπέστρεψαν τοῦλάχιστον τὰ παιδιὰ τοῦ Πλεσιέ!

Μόλις διελθούσης διὰ τοῦ πνεύματος αὐτῆς τῆς σκέψεως ταύτης, ἡ χήρα κατελήφθη ὑπόμακρου ῥίγους, διότι ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι, ἂν οἱ συγχωρικοὶ της ἐνέπιπτον ἄνευ δυσπιστίας εἰς τὸ

μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐκείνου θὰ ἐξωλοθρεύοντο ἐξάπαντος. Ἐπρεπε τὸναντίον, νὰ τοὺς πληροφορήσῃ, νὰ ἐμποδίσῃ αὐτοὺς τοῦ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ χωρίον. Τὴν ἐπαύριον τὰ πάντα θὰ μετεβάλλοντο, ἀπ' οὗ θὰ ἔφθανεν ὁ αὐτοκράτωρ, βέβαιος, ὡς ἄλλοτε, περὶ τῆς νίκης. Ἄλλ' ἐκείνην τὴν νύκτα. . . ὦ! πόσον μακρὰ θὰ ἦτο ἡ νύξ ἐκείνη! Ἄν οἱ φίλοι της ἤρχοντο νὰ ἐμπέσουν εἰς τὴν ἐνέδραν; αὐτοὶ οἱ ὀποιοὶ ἠλπίζαν νὰ λάβουν ἀπ' αὐτὴν εἰδήσεις πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου! Ὅχι! αὐτὸ ποτὲ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνη! ἡ χήρα ἐνὸς στρατιώτου εἴξευρε νὰ κάμῃ τὸ καθήκόν της· καὶ ἴσως ἂν ἐγνώριζεν εἰς τοὺς συγχωρικοὺς αὐτῆς τὰς διαθέσεις τοῦ πρωσσοῦ ἀποσπάσματος ἔμελλε ν' ἀπολαύσῃ τῆς μοναδικῆς, τῆς ἐξόχου εὐφροσύνης τοῦ νὰ ἴδῃ τοὺς ἰδικούς της ἐξολοθρεύοντας τοὺς αἰμοχαρεῖς ἐκείνους τῆς Λειψίας ἀνθρώπους. Ἀλλὰ τί νὰ πράξῃ; Αὐτοὶ ἦσαν πανταχοῦ, φρουροῦντες τὰς διόδους· ἠρίθμει δεκαπέντε τοῦλάχιστον, καὶ δέκα ἄλλους, ἴσως δὲ καὶ ἡ ὀμίχλη ἀπέκρυπτεν ἄλλους ἔτι. Ἀδιάφορον. Ἀνελογίσθη τελευταίαν φορὰν τὸν προσφιλέστατόν της σύμβιον, τὸν κατακειμένον ἐν τῷ ψυχρῷ χώματι, διέβη ἔρπουσα τὴν φλιάν καὶ ἐκταθεῖσα ἐπὶ τοῦ γλοιώδους ἐδάφους εἰσῆλθε ῥιψοκινδύνως ἀλλ' ἀτρομος εἰς τὴν μεγάλην αὐλήν. Αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐσάρουν τὸν πηλὸν, ἐσχίζοντο ἐπὶ τῶν ὄξειων πετρῶν· ἐσύρετο ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς, προτεταμένη ἔχουσα τὴν κεφαλήν, συστέλλουσα τὴν ἀναπνοήν της. . . Ἡ ὀμίχλη περιέβαλεν αὐτὴν, ἡ δ' ἔρρυθμος κατὰπτωσις τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς ἐκάλυπτεν τὸν ἐλαφρὸν θροῦν, ὃν προὔξενει ἡ ἐσθὴς αὐτῆς συρομένη. Δύο σκοποὶ περιεπάτουν φρουροῦντες πρὸ τοῦ σιτοβολῶνος· τοὺς ἀπέφευγε καὶ διήρχετο, συνεστέλλετο ἐπὶ μᾶλλον, ἴστατο ὅπως ἀναπνεύσῃ καὶ ἐξηκολούθει τὴν πορείαν αὐτῆς. Ἐκατὸν βήματα πορρωτέρω ἠνωρθώθη καὶ ἤρξατο τρέχουσα πλαγίως. Οἱ γυμνοὶ πόδες αὐτῆς κατεβυθίζοντο εἰς τὸ χῶμα τῶν χαλδάκων ἀφόρητόν τι συναίσθημα ψύχους κατέτρυχεν αὐτήν. Ἄλλ' ἔτρεχε, ταχύτερον, ἀνυπόμονος, εὐτυχῆς. Οἱ ἀγροὶ διεδέχοντο τοὺς ἀγροῦς· οἱ σκελετοὶ τῶν ὑψηλῶν ἀποψιλωθέντων δένδρων τοὺς ἀκανθοσκεπεῖς φραγμούς· νυκτικόραξ τις ἐκρωζεν ἐν τῇ νυκτί. Ἀσθμαίνουσα διέκρινε τέλος πρὸ αὐτῆς μεγάλην τινὰ μέλαιναν ταινίαν· ἦτο τὸ ἄκρον τοῦ δάσους. Χέρσον τι γήπεδον ὑπελείπετο αὐτῇ νὰ διέλθῃ· μικρὰ τις τάφος μόνον· τὸ ῥυάκιον τοῦ λειμῶνος δὲν ἦτο εὐρύ. Θάρος! Ἡ Γιαννούλα τέλος εἰσδύει εἰς τὸ δάσος.

[Jules de Glouvet].

[Ἐπειτα τὸ τέλος].

A. Π. Κ.